

IV. Nesezdaná soužití - faktická manželství

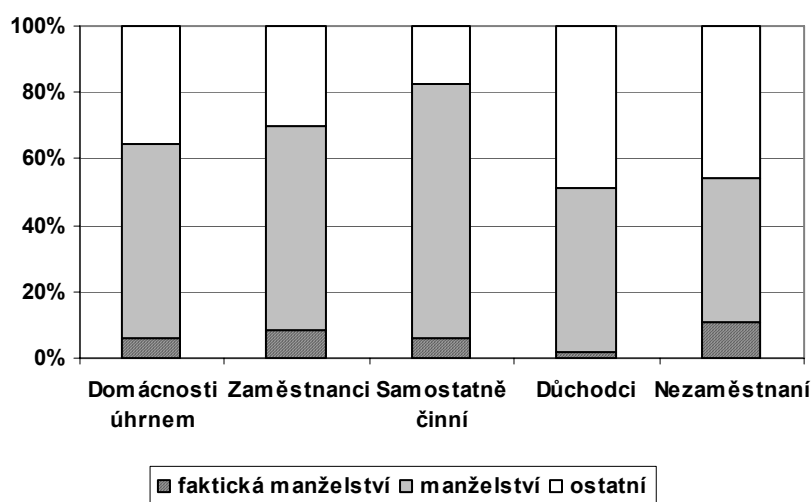
Podle údajů z šetření Životní podmínky 2006 (EU SILC 2006) bylo v ČR celkem přes 4 milióny domácností. Složení domácností je následující: v 64,2 % domácností žije úplná rodina (úplné rodiny čisté nebo s dalšími příbuznými), 11,2 % jsou neúplné rodiny, 23,7 % jsou domácnosti jednotlivců a zbývajících 1% tvoří nerodinné domácnosti.

Jako faktická manželství se označilo 11 % z párů. Na celkovém počtu domácností se faktická manželství podílí 6,2 %.

Faktická manželství v domácnostech podle sociálních skupin

V domácnostech celkem je faktických manželství podle sociálních skupin nejvíce mezi nezaměstnanými (10,9 %) a mezi zaměstnanci (8,4 %), naopak mezi důchodci jsou nesezdaná soužití nejméně zastoupena (2 %).

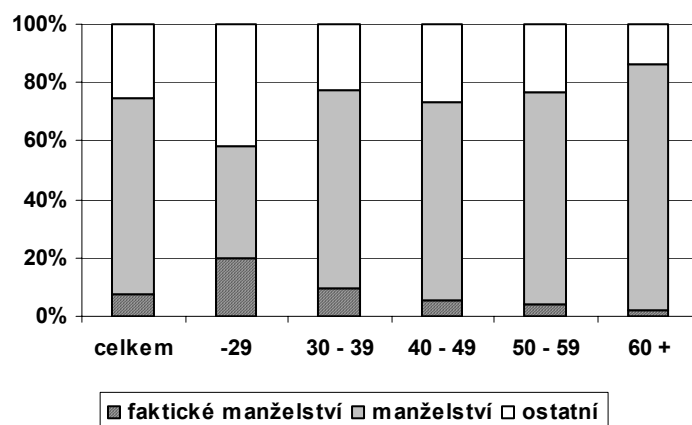
Graf 58: Podíl faktických manželství v domácnostech podle sociálních skupin

Faktická manželství v domácnostech s pracujícími členy podle věku osoby v čele

V 67,6 % z celkového počtu domácností žijí pracující osoby a mezi nimi žije ve faktickém manželství 7,7 % párů. Popularita tohoto typu soužití s věkem klesá. Ve věku do 29 let je v domácnostech 20 % osob v nesezdaném soužití, 38,4 % v manželství a zbytek nežije v páru (resp. v úplné rodině). U starších věkových skupin podíl faktických manželství klesá na celkovém počtu domácností s pracujícími členy až po 2,2 % ve věku nad 60 let.

Graf 59: Podíl faktických manželství v domácnostech s pracujícími členy podle věku osoby v čele

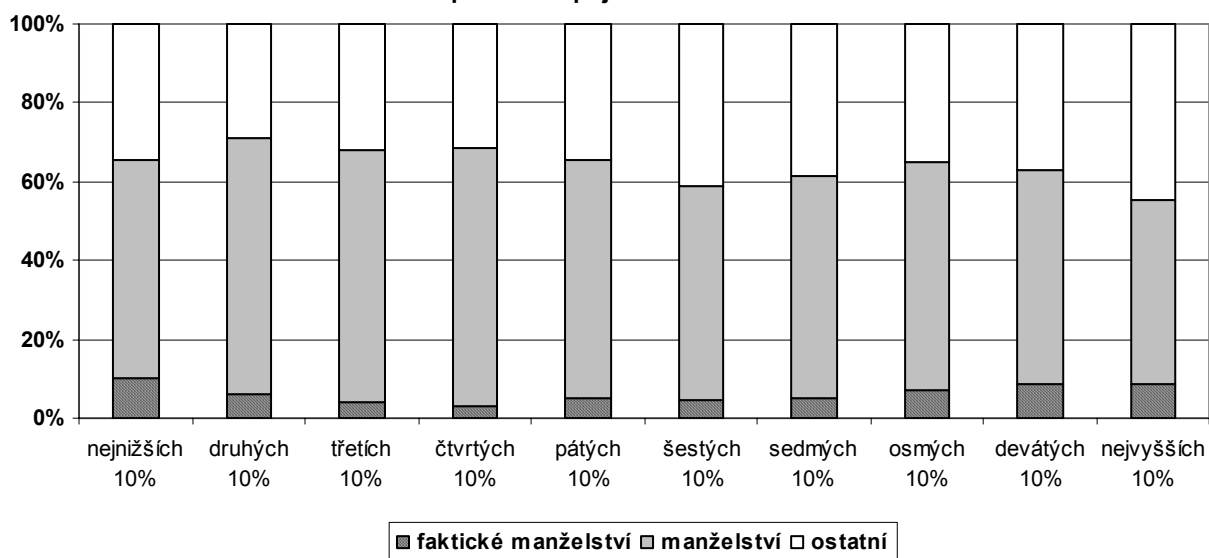

Faktická manželství podle příjmů

Podle decilového rozdělení čistých peněžních příjmů na osobu je patrné, že s rostoucím počtem dětí klesají příjmy na osobu, proto rodiny s více dětmi spadají nejvíce do decilů s nejnižšími příjmy. Podle podílu domácností s dětmi do 12 let – nejvyšší podíl (63,4 %) je v decilu s nejnižšími příjmy, od 5. do 8. decilu je podíl dětí do 12 let 10-15%, domácnosti umístěné ve dvou nejvyšších příjmových decilech mají podíl dětí do 12 let pod 10 %.

Faktická manželství mají mezi domácnostmi vyšší než 10% zastoupení pouze v nejbudším příjmovém decilu. Na druhou stranu je jejich podíl vyšší než 8 % ve dvou nejvyšších příjmových decilech. Tuto distribuci lze dát do souvislosti s vyšším výskytem faktických manželství mezi bezdětnými a nezaměstnanými.

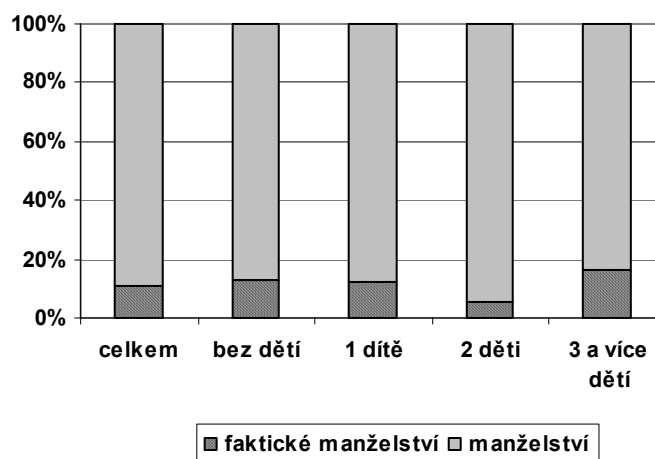
Graf 60: Podíl faktických manželství v domácnostech rozdělených podle čistých peněžních příjmů na osobu

Faktická manželství v domácnostech s nezaopatřenými dětmi

Jestliže faktická manželství zaujímají 11 % mezi úplnými rodinami, pak v bezdětných úplných rodinách je jejich podíl 13 %. Podobného podílu dosahují i faktická manželství s jedním nezaopatřeným dítětem (12,5 %) a v případě faktických manželství se 3 a více dětmi je jejich zastoupení mezi úplnými rodinami dokonce 16 %. Nicméně v úplných rodinách se dvěma nezaopatřenými dětmi, které jsou nejčastějším modelem úplných rodin s dětmi, je podíl faktických manželství 5,3%.

Graf 61: Poměr nesezdaných a sezdaných soužití podle počtu nezaopatřených dětí

Stručné shrnutí

Největší rozdíl mezi úplnými a neúplnými rodinami tkví, bez ohledu na přítomnost závislých dětí, ve vyšším zastoupení vysokoškoláček v úplných rodinách. Matky se závislými dětmi mají nižší podíly v nižších vzdělanostních kategoriích.

Muži v úplných rodinách dosahují obdobné vzdělanostní struktury nehledě na přítomnost závislých dětí a oproti mužům z neúplných rodin mají převahu u vysokoškoláků i středoškoláků s maturitou.

S rostoucím počtem nezaopatřených dětí klesá podíl žen s středoškolským a vyšším odborným vzděláním, podobný trend je i u otců. U rodin se 3 a více nezaopatřenými dětmi jsou častější rodiče se základním vzděláním, podíl vysokoškoláků je ve vícedětných rodinách u mužů nepatrně nižší, u žen dokonce vyšší.

Nesezdaná soužití (faktická manželství) jsou mezi sociálními skupinami nejčastější u nezaměstnaných, z hlediska věku mezi mladšími, z hlediska příjmů na osobu mezi nejchudšími a nejbohatšími a podle počtu dětí mezi bezdětnými a mnohodětnými.